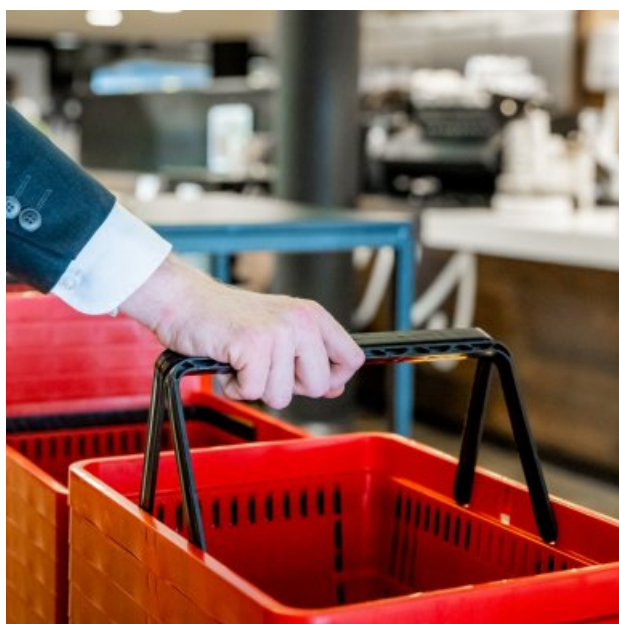

DE CORONAPERIODE IN VOGELVLUCHT

Publicatie/Dossier vervolgpagina

In 2020 verspreidde het coronavirus zich door Nederland en veroorzaakte het virus meerdere lockdowns. Ook in 2021 had de bibliotheeksector te kampen met sluitingen en maatregelen. Welke invloed hadden de maatregelen op het bibliotheekwerk?

Januari - maart 2020: eerste symptomen

Nadat in december 2019 de eerste geruchten opdoken over een virus dat zich wereldwijd zou kunnen verspreiden, werden in steeds meer Europese landen de eerste besmettingen met het coronavirus geconstateerd, met Italië als koploper. Nederland bleef relatief lang buiten schot, maar moest uiteindelijk eind februari vaststellen dat het virus ook in ons land was binnengedrongen.

12-15 maart 2020: massale sluiting

Deze ontwikkelingen hadden uiteraard hun weerslag op het publieke leven, inclusief de bibliotheken. De bibliotheek in Eindhoven was de eerste die alle activiteiten afgelastte. Op donderdag 12 maart werd in een persconferentie aangekondigd dat evenementen met meer dan honderd bezoekers per direct werden verboden. Daarop besloot een belangrijk deel van de culturele instellingen de deuren te sluiten, waaronder ook enkele bibliotheken. Een klein aantal hield de deuren nog een paar dagen geopend, tot een nieuw bericht van de overheid op zondag 15 maart meldde dat alle scholen, restaurants, cafés en ook bibliotheken moesten sluiten.

16 maart 2020: boekenbranche in actie

De bibliotheeksector kwam snel in actie. Al op maandag 16 maart kon iedereen gratis extra

luisterboeken via de LuisterBieb tot zich nemen. Een dag later startte Stichting Collectieve Propaganda van het Nederlandse Boek (CPNB) met de campagne #ikleesthuis, om mensen op te roepen tot lezen. Deze speciale leesbevorderende campagne rond het thuislezen was erop gericht zoveel mogelijk lezers aan een mooie boekenervaring te helpen, juist nu het sociale leven stil was komen te liggen en zoveel mensen noodgedwongen aan huis gekluisterd waren.

Maart - mei 2020: intelligente lockdown

Op 23 maart volgden strengere maatregelen, gevat onder de noemer 'intelligente lockdown': Nederlandse burgers werden opgeroepen zoveel mogelijk thuis te blijven en zich, indien noodzakelijk, alleen in zeer kleine groepjes over straat te bewegen. Voor het eerst werd aangekondigd dat er boetes konden worden uitgedeeld bij overschrijding. Ondertussen ontwikkelde de KB, aansluitend bij de campagne #ikleesthuis, de ThuisBieb-app, waarmee de KB honderd e-books gratis beschikbaar stelde voor zowel leden als niet-leden van de bibliotheek. Ook in lokale bibliotheken ontstonden inmiddels vele initiatieven om burgers toch van dienst te kunnen zijn, bijvoorbeeld afhaalboekentasjes en telefoontjes naar senioren.

11 mei 2020: voorzichtige heropening

Op 11 mei, ongeveer twee maanden na de eerste maatregelen in bibliotheken, mochten de vestigingen hun deuren weer openen. Er moesten verschillende maatregelen worden getroffen om de locaties klaar te maken voor bezoek. Zo werd in veel vestigingen een eenrichtingsroute aangebracht en werden massaal spatschermen geplaatst en linten opgehangen. Verblijven in de bibliotheek werd ontmoedigd door stoelen weg te halen en computerplaatsen af te plakken. De bibliotheek gold tenslotte als een doorstroomlocatie, waar men niet mocht verblijven, maar enkel boeken mocht ophalen.

29 september 2020: nieuwe aanscherpingen

De bibliotheek kende een zomer met steeds meer mogelijkheden. Langzaam maar zeker werden de eerste studieplekken geopend en konden her en der weer de eerste cursussen in kleine groepjes plaatsvinden. Bij het ontplooiën van deze activiteiten hadden kinderen en kwetsbare groepen, zoals ouderen en minder digitaal vaardigen, voorrang. Eind september werden de eerste landelijke maatregelen weer aangescherpt, waarbij veiligheidsregio's een belangrijke rol speelden in de lokale invulling. Veel bibliotheken werden beperkt in het aantal bezoekers dat zij mochten toelaten. Ook werd het dragen van een mondkapje in publieke ruimtes dringend geadviseerd.

4 november - december 2020: tweede lockdown

Het duurde nog ruim een maand tot bibliotheken voor de tweede keer in 2020 hun deuren moesten sluiten. Dat gold ook voor andere publiek toegankelijke locaties, evenals voor horecagelegenheden. Opnieuw werd men opgeroepen zoveel mogelijk thuis te blijven en niet-noodzakelijke reizen te vermijden. Het mondkapje werd verplicht voor iedereen van 13 jaar en ouder in publieke binnenruimtes en het openbaar vervoer. Deze sluiting duurde maar kort: op 19 november, zo'n twee weken later, mochten bibliotheken hun deuren weer openen. Ook deze blijdschap zou echter van korte duur zijn:

amper een maand later, op 15 december 2020, ging Nederland opnieuw in lockdown. Uiteindelijk zou het tot eind april 2021 duren voordat bibliotheken – voor het eerst in ruim vijf maanden – hun deuren weer mochten open.

April – mei 2021: voorzichtig weer open

Hoe verder de coronaperiode vorderde, hoe meer de politiek begon te beseffen dat de bibliotheek als een essentiële dienstverlening moest worden gezien. Daarom mochten bibliotheken op 28 april 2021 weer open voor cursussen. Daarbij moesten nog steeds de gebruikelijke regels in acht worden gehouden, met mondkapjes en anderhalve meter. In de loop van het jaar mochten de deuren van de bibliotheek – en van de rest van de samenleving – steeds verder open. Net als in 2020 was in de zomerperiode het aantal besmettingen relatief laag, omdat het coronavirus buiten en met minder verkoudheden minder makkelijk gedijt. Ook de vaccinatieprogramma's, die op dit moment al in volle gang waren, hielpen hierbij.

September – november 2021: vrij en weer vast

De relatief corona-arme zomerperiode stemde het kabinet eind september dusdanig optimistisch dat werd besloten vrijwel alle coronamaatregelen te schrappen. Dat betekende ook dat bibliotheken hun deuren weer volledig mochten openen. Zelfs de anderhalvemetermaatregel hoefde niet langer in acht te worden genomen. Die blijdschap was echter van relatief korte duur: half november bleek dat de naderende winter en nieuwe varianten van het virus opnieuw voor oplevingen zorgden. De mondkapjesplicht en anderhalve meter werden opnieuw ingevoerd en de horeca moest na 8 uur 's avonds gesloten zijn. Na 6 uur 's avonds mochten ook in bibliotheken geen evenementen meer plaatsvinden. Eind november werden nog strengere maatregelen genomen: de bibliotheek moest na 8 uur 's avonds helemaal dicht. Pas eind januari werden deze beperkte openingstijden weer losgelaten.

Ma 16 mrt

Gratis extra luisterboeken voor iedereen via LuisterBieb

Bibliotheken, scholen, restaurants en cafés sluiten

Di 17 mrt

CPNB start campagne #ikleesthuis

Ma 23 mrt

'Intelligente lockdown', inclusief boetes

Ma 6 apr

Lancering ThuisBieb-app; eerste bibliotheken starten haal- en brengservices

Ma 11 mei

Basisscholen, kinderdagverblijven en bibliotheken weer open

Di 29 sept

Landelijke aangescherpte maatregelen, met aanvulling vanuit veiligheidsregio's (o.a. maximum aantal bezoekers); dringend advies tot het dragen van mondkapjes

Wo 4 nov

Verzwaring gedeeltelijke lockdown; bibliotheken sluiten opnieuw

Do 19 nov

Bibliotheken mogen weer open

Di 15 dec

Nederland in lockdown, bibliotheken gaan wederom dicht

2021

Vr 28 apr

Bibliotheken mogen weer open voor cursussen

Za 13 nov

Mondkapjesplicht en 1,5 meter afstand; horeca van de bibliotheek dicht na 20.00 uur, geen evenementen en zaalverhuur na 18.00 uur

Do 20 mei

Bibliotheken beperkt weer open

Za 25 sept

Bibliotheken weer volledig geopend, 1,5 meter vervalt

Za 28 nov

Bibliotheek dicht na 20.00 uur, bioscopen en theaters na 17.00 uur

Wo 26 jan

Bibliotheken weer open

2022

KB } nationale
bibliotheek

Magnify!